

γρηγοροχόρταστος ἐπίθ. ἐνιαχ. γρηγορουχόρταστους
Θράκ. (Γανόχ. Καλαμ.) Μακεδ. (Σέρρ.) γληγοροχόρταστος
Σύρ. Χίος — Λεξ. Βάιγ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γ ρ ή γ ο ρ α καὶ τοῦ ἐπιθ. χ ο ρ τ α σ τ ὸ ς
(χ ο ρ τ α ί ν ω). Ὁ τύπ. γ λ η γ ο ρ ο χ ὄ ρ τ α σ τ ο ς καὶ
παρὰ Σομ.

Ὁ ταχέως χορταζόμενος, ὁ ἀψίκορος ἐνθ' ἄν.: Τέτειον
γληγοροχόρταστον ἄνθρωπον δὲν εἶδαν τὰ μάτια μου· πρὶν
ἀρχίσῃ τῇ δουλειᾷ, τῇ βαρεῖται κιόλας Χίος.

γρηγορῶ Ἑρεικ. Ἡπ. Θήρ. Κρήτ. (Μόδ. κ.ά.) Προπ.
(Πάνορμ.) — I. Βενιζελ. Παροιμ.² 108, 58 — Λεξ. Περιδ.
γρηγορῶ Μακεδ. (Καταφύγ.) γληγορῶ Ἀντίπαξ. Ἑρεικ.
Ἡπ. (Μαργαρ. Σούλ.) Κέρκ. (Αὐχιδόν. Καρουν. Κασσιόπ.)
Κρήτ. (Πεδιάδ.) Κύπρ. Μαθράκ. Ὁθων. Παξ. Πόντ. (Οἶν.
Σούρμ.) — Γ. Καλοσγ., Προμηθ. δεσμ., 57, Κ. Κρυστάλλ.,
Ἑργ. 2, 37 γληγορῶ Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. γληγορῶ Ἑρεικ.
Ἡπ. Κύπρ. Λευκ. Μαθράκ. Ὁθων. Ρόδ. ληγορῶ Πόντ.
(Κερασ.) ἀγληγορῶ Ἡπ. Πόντ. (Κοτύωρ. Σταυρ. Χαλδ.)
ἀγληγορῶ Μακεδ. (Κοζ.) Στερελλ. ἀγληγορῶ Πόντ. (Ἱμερ.
Κοτύωρ. Χαλδ.) ἀληγορῶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ.
Σταυρ. Χαλδ.) ἐληγορῶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.) ὀγλη-
γορῶ Πόντ. (Σταυρ. Χαλδ.) ὀγληγορῶ Πόντ. (Ἱμερ.) ὀλη-
γορῶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.)

Τὸ Ἑλληνιστ. ρ. γ ρ η γ ο ρ ὼ. Ὁ τύπ. γ λ η γ ο ρ ὼ
καὶ εἰς Λύβιστρ. καὶ Ροδάμν., Ε 3835 (ἐκδ. I. Lambert)
«δράσσω, κρατῶ, σηκώνω τον, βλέπω τον, γληγορῶ τον»
καὶ εἰς Ἑπαιν. γυναικ., στ. 1179 (ἐκδ. K. Krumbacher, σ.
411) Οἱ ἄνδρες των ἀνὰ ἀποθάνουν γληγοροῦσα | καὶ ἄλλο
δὲν ἐπεθυμοῦσα. Ὁ τύπ. γ λ η γ ο ρ ὼ καὶ εἰς Ἑρωτόκρ.,
Α 1813 (ἐκδ. Σ. Ξανθοῦδ.)

1) Σπεύδω, ταχύνω, βιάζομαι ἐνθ' ἄν.: Γρηγορᾶτε -
γρηγορᾶτε νὰ τσοῦ φτάκουμε Ἑρεικ. Γληγορᾶτε νὰ πάρουμε
πετρόγιο· πὸ τὸ μαγαζί, τί δὲν ἔχομε γιὰ τὴ λάβα (πετρόγιο
= πετρέλαιον, τί = διότι) Ὁθων. Γρηγορᾶτε Προπ. (Πά-
νορμ.) Γληγορᾶστι νὰ μὴ πάρῃ (σπεύσατε, ἐλᾶτε νὰ μὲ
πάρτε) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Τριχᾶτι, γληγορᾶτι (τρεχᾶτε,
βιαστῆτε) Θράκ. Γληγορᾶστε (κάμετε γρήγορα) Ρόδ. Ἀγλη-
γορᾶτι, μᾶρ', σκούζ', νιρὸ, μᾶρ', φέρ' τι νιρὸ Μακεδ. (Κοζ.)
Ἀγληγόρεσον (βιάσου) Πόντ. Νὰ εἶξεν ὀγληγορέσ'ν, θὰ
ἐπρόφτανεν ἄτον (ἂν ἐσπευδε, θὰ τὸν ἐπρόφθανε) Πόντ.
(Χαλδ.) Τ' ἀλληγορεῖς ντὸ ἐν'; (διατί βιάζεσαι;) Πόντ. (Κο-
τύωρ.) Ἐ, καλόν, ἄε' ρυτὰ πὲ ἄτο, γιατί ἐληγορῶ (ἔ, καλὰ
πὲς το λοιπὸν γρήγορα, διότι βιάζομαι) Πόντ. (Τραπ.) Πολ-
λὰ ἐληγόρεσα, ἅμα 'κὶ ἐπρόφτασα (ἐσπευσα γρήγορα, ἀλλὰ
δὲν ἐπρόφτασα) αὐτόθ. Ἑληγόρ' καὶ σοῦκ', ἄς πᾶμε (βιά-
σου καὶ σῆκω, ἄς πᾶμε) αὐτόθ. Γληγορᾶτε, φεύκετε τζ' ἐν'
νὰ ῥτη ὁ δράκος νὰ σᾶς φάῃ Κύπρ. || Παροιμ.

Ὁ Γληγόρης ἐγληγόρα κὶ ὁ Μελέτης ἐμελέτα
κὶ ὁ Γληγόρης τὴν ἐπῆξε τοῦ Μελέτη τῇ γυναῖκα
(ὁ δραστήριος ἐπικρατεῖ τοῦ ἀναβλητικοῦ καὶ νωθοῦ)
Κρήτ. (Πεδιάδ.) Ἡ παροιμ. κ.ά. Ἡ τζούνα ὄνταν ἐλη-
γορῇ, στραβὰ ποιεῖ τὰ παιδιὰ τ'ς (ἡ σκύλλα ὅταν βιά-
ζεται, κάνει τὰ παιδιὰ τῆς στραβὰ, τὸ ἐν σπουδῇ γενόμενον
ἔργον ἔχει ἐλλείψεις) Πόντ. II' ἐληγορεῖ ν' ἀρχοντύν', συνερᾶ
τὴν ἐφτωδεῖαν (ὅποιος σπεύδει νὰ πλουτήσῃ, συναντᾷ τὴν
πτωχείαν) Πόντ. (Τραπ.) II' ἀγληγορεῖ πολλά, ἀργῶς ἀπο-
μέν' (ὅποιος βιάζεται πολὺ, μένει πίσω) Πόντ. (Ἱμερ.) ||
Ἄσμ.

Φορέσ'τ' ἀτεν, σκεπᾶσ'τ' ἀτεν, ἐμεῖς ἀγληγορῶμε
καὶ τὸ τδατίρ'ν ἀτ'ς ἐν' μικρόν κὶ ἀπέσ' 'πα κ' ἐχωροῦμε

Πόντ. (Ἱμερ.)

Κ' ἐν καὶ ντὸ ἀλληγορεῖς περμέσον, χάιτ' ἄς πᾶμε,
ἐγὼ μπαίνω, ἐγὼ βγαίνω καὶ παίρνω τὸ τδακούτδῃ σ'
(περμέσον = περίμενε, τδακούτδῃ = σφυρὶ) Πόντ. || Ποίημ.
Δὲ γληγορᾶς λοιπὸν νὰ τὸν ἀλυσοδέσῃς;

Γ. Καλοσγ., Προμηθ. δεσμ., 57. 2) Μέσ. προσπαθῶ νὰ τε-
λειώσω ἔργον τι Πόντ. (Ἱνέπ.): Ἄσμ.

Υἱέ μου, τί ἐσπούδιαξες καὶ τί ἀγληγορεῦτες;

γρηγορωσύνη ἡ, Ἡπ. (Ἀρτοπ.) Θράκ. (Σουφλ.)
Ἱων. (Σμύρν.) Κάλυμν. Κέρκ. (Συναρᾶδ.) Κρήτ. (Μόδ.
Νεάπ. κ.ά.) Κύθηρ. Κωνπλ. Νάξ. Πελοπν. (Βραχν. Ξε-
χώρ.) Σκυρ.— I. Βενιζελ., Παροιμ.², 92, 1 Α. Οἰκονομίδ.,
Τραγούδ. Ὀλύμπ., 141. γληγορωσύνη Θήρ. (Οἶα) Κρήτ.
(Ἀγίος Γεώργ. Νεάπ. Ρέθυμν. κ.ά.) Λευκ. (Φτερν.) Μῆλ.
Παξ.— I. Πολέμ., Χειμῶνανθ.², 111 Γ. Στρατήγ., Τὶ λὲν
τὰ κύμ., 68 Ε. Φραντζεσκ., Ἀριάδν., 50— Λεξ. Βάιγ. γλη-
γορουσύν' Θράκ. (Αἶν.) Μακεδ. (Καταφύγ.) Στερελλ.
(Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) γληγορωσύνη Κῶς (Καρδάμ.) Πόντ.
(Ἱνέπ.) Ρόδ. (Σάλακ.) Σίφν. Χίος (Καστρ.) ἐληγορωσύνᾳ
Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) ἐληγορωσύν' Πόντ. (Ὁφ.) ὀγληγο-
ρωσύνῃ Κρήτ. (Νεάπ.) — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ.

Τὸ ἀμάρτ. Βυζαντ. γ ρ η γ ο ρ ω σ ύ ν η, τὸ ὅποῖον πι-
στοῦται ἐκ τοῦ ἐπίσης Βυζαντ. τύπ. γ λ η γ ο ρ ω σ ύ ν η,
διὰ τὸ ὅπ. βλ. Γαδάρ. διήγ., στ. 232. (ἐκδ. Wagner, σ. 131)
«ὁμοιάζω τὸν πατέρα μου κ' εἰς τὴν γληγορωσύνη».

Ταχύτης, σπουδῇ ἐνθ' ἄν.: Νὰ 'χα τὴ γληγορωσύνη σου
δὲν ἤθελ' ἄλλο τίς Μῆλ. Μὲ τὴ γληγορωσύνη ἀπού 'χει
δὰ ξημερωθῇ 'ς τὴ στράτα κὶ ἄς πηγαίνει καὶ κοδὰ Κρήτ.
(Ἀγίος Γεώργ.) Τέττω γληγορωσύνη δὲ τ'ν ἔχει καμίνια
Λευκ. (Φτερν.) Κανένας ἐν δοῦ βγαίνει 'ς τὴ γληγορωσύνη
Κῶς (Καρδάμ.) Ἀς σὴν ἐληγορωσύνᾳν ἀτ' ντ' ἐφτάει 'κὶ
ξέρ' (ἀπὸ τὴν σπουδὴν του, ἀπὸ τὴν βίαν του, δὲν ξέρει τί κά-
νει) Πόντ. (Τραπ.) || Παροιμ. φρ.

Ὡ καμένη κοπροσύνη, | νὰ 'σουνε γληγορωσύνη!
(πόσον θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ εἶναι ἐργατικὸς ὁ ὀκνη-
ρὸς) Σίφν. || Γνωμ.

Ἡ γι-ἀγάτη θέλει φρόνεψη, θέλει ταπεινοσύνη,
θέλει λαγοῦ προπατηξιά, θέλει γληγορωσύνη

Κρήτ. Τὸ γνωμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. || Ἄσμ.

Χίλιους σκότωσα κὶ ἀκόμη δυνὸ χιλιάδες
κ' ἓνας μῶφυγε κ' ἐκεῖνος λαβωμένος,
πού 'χει αὐτοῦ φτερά, λαγοῦ γληγορωσύνη

Πόντ. (Ἱνέπ.) || Ποίημ.

Κέρατα ἔδωκε ὁ Θεὸς γιὰ δύναμη 'ς τὰ βόδια,
γληγορωσύνη 'ς τοὺς λαγοὺς καὶ δόντια 'ς τὰ λιοντάρια
I. Πολέμ., Χειμῶνανθ.², 111.

Σὲ νέφη ἢ βράχους σὰν μ' αὐτοῦ πετᾷ γληγορωσύνη,
'ς τὸ κύμα ὡς κύκνος κολυμπᾷ περήφανος κὶ ἀργὸς
Γ. Στρατήγ., Τὶ λὲν τὰ κύμ., 68. Συνών. γ ρ η γ ο ρ ᾶ δ α,
γ ρ η γ ο ρ η μ ᾶ δ α, γ ρ η γ ο ρ ε ῖ ᾶ, γ ρ η γ ο ρ ὅ τ η,
σ β ε λ τ ᾶ δ α, σ β ε λ τ ο σ ύ ν η.

γριά ἡ, γριά Αθῆν. (παλαιότ.) Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Βρύσ.
Κονίστρ. Κύμ.) Ζάκ. Ἡπ. (Δρυμᾶδ.) Καππ. (Τσουκούρ.)
Κάρπ. (Ἑλυμπ.) Κορσ. Κύθηρ. Μαθράκ. Μέγαρ. Πελοπν.
(Καρδάμ. Κίτ. Λεῦκτρ. Μάν. Ξεχώρ. Οἶτυλ. Πλάτσ. Πρα-
στ.) Πόντ. (Ἱμερ. Κάρς Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ματζούκ.
Οἶν. Ὁφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.)
γραιβα Κάσ. ἐγραιβα Πόντ. (Ἱνέπ.) γραιᾶ Ἰκαρ. γραιῖ Ἰκαρ.
Κρήτ. (Ἀποκόρ. Ρέθυμν. Σφακ. κ.ά.) Λέσβ. (Μόλυβδ. Πέτρ.
Συκαμν. Φίλ.) γριά Ζάκ. Ρόδ. Τσακων. (Βάτικ. Καστάν.

(Βούρβουρ. Γορτυν.) 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. 'Η γριά τὸν Καλαντάρη σῦκα ἐγύρευεν (ὁμοία μὲ τὴν προηγουμ.) Τραπ. 'Εστολίστ' ἡ γριά κι ἀνέμενε (ἐπὶ ἀπροσδοκήτου ἀποτυχίας) Πελοπν. (Λάστ.) 'Η γριά με τὴ γαλὴ ψυχὴ εὐρέθη γαστρωμένη (ἐπὶ τῶν δυσχερῶν ἐνίοτε συνεπειῶν τῆς ὑπερβολικῆς καλωσύνης) Πελοπν. (Μάν.)

*'Ας γυρίζη ὁ μύλος | κι ἂς γρινιάζη ἡ γριά
(ἂς ἀποδίδῃ κέρδος ἢ ἐπιχειρήσεις κι ἂς ὑπάρχουν οἱ ἀντιδρώντες) Κύθηρ.

Πές το, πές το τὸ κοπέλι, | ἔκαμε τὴ γρά νὰ θέλῃ
(ἐπὶ τῶν ἐπιτυχανόντων τι διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιμονῆς τῶν) Κρήτ. (Μόδ.)

*'Ὅσον βιάζεται ἡ γριά, | τόσου κόβιτι ἡ κλουστὴ
(ἡ ὑπερβολικὴ βιασύνῃ γίνεται πρόξενος ζημιῶν) Θεσσ. (Κρυόβρ.) Καλόμαθεν ἡ γριγιά 'ς τὰ σῦκα καὶ σιγὰ σιγὰ θὰ φάῃ' κι τὰ σ' κίφ' ἄλλα (ἐπὶ τοῦ αἰτοῦντός τι τὸ ὁποῖον εἶχε συνηθίσει νὰ λαμβάνῃ ἢ ἐπὶ τοῦ ἀπαιτοῦντος τὴν ἐκπλήρωσιν χάριτος ὡς ὀφειλομένης, διότι αὕτη τοῦ ἐγίνε μίαν φορὰν) Λέσβ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. 'Ηκαλόμαθεν ἡ γριγιά 'ς τὸ μέλι (ὁμοία μὲ τὴν προηγουμ.) Λυκ. (Λιβύσσ.)

Βάρ' τὴ νιὰ με τὸ καλάμι | καὶ τὴ γριά με τὸ ματσούκι
(βαρύτερα τὰ τῶν γερόντων παραπτώματα) Πελοπν. (Γορτυν.)

'Επετάχτ' ἡ γριά 'π' τὴ φράχτη | με τὴ ρόκα με τ' ἀδράχτι
(ἐπὶ προπετιῶν) Πελοπν. (Πάτρ.)

Μάραθο τὸ μάραθο, | γεμίζει ἡ γριά τὸ γάλαθο
(ὀλίγον κατ' ὀλίγον δύναται τις ν' ἀποκτήσῃ πολλὰ) Νίσυρ. 'Ε ἐργιά σὰν ἐγελάστη, ἐσφιχτομανταλώθησε (ἐπὶ τῶν ματαίως μεταμελουμένων διὰ πρᾶξιν τῶν καὶ λαμβανόντων ἀνωφελῶς πλέον προφυλάξεις) Μεγίστ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ.

'Η γριά κι ἂν παινεύτανε | 'ς τ' ἀνήφορο φαινότανε
(ἡ ἡλικία δὲν κρύπτεται) Πελοπν. (Πάν.)

Γάδαρος εἶν' ὁ γάδαρος, ἂ βάλῃ καὶ τὴ σέλλα
κ' ἡ γριά κι ἂ στολίζεται, δὲν εἶναι πιὰ κοπέλα
(συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) 'Ιος.

'Η ρκά 'ἐν εἵχεδ δαίμοναν κ' ἐγόρασεν ἕναχ χοῖρον
(ἐπὶ προστιθεμένων δυσχερειῶν) Κύπρ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. καὶ ἄλλαχοῦ

Εἴχαμι τὴ γριά ἄρρουστη, | φάσκιουνσι κι οὐ γέροντας
(ἐπὶ προστιθεμένων δυσχερειῶν εἰς ἤδη ὑπαρχούσας) Μακεδ.

'Εμεῖς δὲν ἔχωρούσαμε, ἐγέννησε κ' ἡ γριά μας
(συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πελοπν. (Λακων.)

'Εποσκίσαν οἱ σκιῆς | καὶ μαλῶνον οἱ γριῆς
(ἡ πτωχεία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διχόνοιαν) Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Η γρά δὲ δὴ ῥπιζε νὰ παρρευτῇ κι ἀπανωπρούκια γύρευγε (ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως ἐπιτυχανόντων τι καὶ ἐγειρόντων ἐπὶ πλέον ἀξιώσεις) Κρήτ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. καὶ ἄλλαχοῦ. Θέλει ἡ γραι καὶ παίζ' ὁ γέρος (ἐπὶ τῶν ἀνεχομένων τὰς παρεκτροπὰς τῶν ἄλλων) αὐτόθ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. καὶ ἄλλαχοῦ.

Κάθον, γριά, κι ἀνάμενε, νὰ κάμω γιὸ νὰ πάρη
(ἐπὶ τῶν προσδοκούντων ἀδύνατα) Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.)

'Αναβάστα, γραι, τὸ γέρο, | νὰ τὸν ἔχωμε τὸ θέρο
κι ἀπῆς ἀποθερίσωμε, | νὰ πᾶ' τότε τσουρίσωμε
(= κρημνίσωμεν' ἐπὶ συμφεροντολόγου, συνάμα δὲ καὶ ἀγνώμονος) Κρήτ.

Κάη ἡ γριά 'ς τὸ χυλό, φυσάει τσαὶ τὸ γιαούρτι
(ἐπὶ τῶν προνοούντων καὶ δι' ἀσήμαντα ἐξ αἰτίας προη-

γηθέντος παθήματος) Μέγαρ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. 'Η γριά 'ς τ' ἀπότρυγα σφεδῶνα ἔπλεκε (σφεδῶνα = πλεκτὸν σχοινίον' ἐπὶ τῶν ἀκαίρως ἐργαζομένων) Πελοπν. (Λακων.)

'Ὁ κόσμος τρικυμίζεται | κ' ἡ γριά ξεροχτενίζεται
(ἐπὶ ἀδιαφορούντων διὰ σοβαρὰς ὑποθέσεις) Πελοπν. ('Αστρ.) 'Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. || Γνωμ. Τ' εἶν' τὰ νιάτα ἡ γριά τὸ ξέρει (ἐπὶ τοῦ ἐκτιμῶντος ἀγαθὸν τοῦ ὁποῖου στερεῖται) Κεφαλλ.

'Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ ἔρωτα γριάς,
'ιατὶ σοῦ κολλᾷ 'ς τὸ σβέροκο σὰ δὴ μυῖγα 'ς τὸ κοιὰς
Νάξ. ('Απύρανθ.)

*'Ὅσον ἀγαπάει ἡ γριά τὸν ἀνήφορον, ἀγαπάει κ' ἡ νύφ'
'ν πιθιρὰ Μακεδ. (Βόιον) || Αἰνίγμ.

'Πὸ δ' ἀ βοννί, 'πὸ κ' ἐ βοννί καὶ μέσα ργὰ ψυχομαχεῖ
(τὸ μαγειρικὸν σκεῦος μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ βράζοντος φαγητοῦ) Κύπρ.

Γριά δὲν εἶναι, καμπούρα ἔχει,
ἄντρας δὲν εἶναι, μουντάκι ἔχει,
'ς τὸ παράθυρο κάθεται κι ὅλα τὰ προσέχει
(ἡ γάττα) Πελοπν. (Τσιτάλ.) 'Ενας ψηλὸς ψηλὸς καλόγερος
κι ἀπουλίσω τὸν λαλεῖ μιὰ γριγιά μὴ τσ' πουλλές τσ' τρυ-
πες (ἡ βελόνη καὶ ἡ δακτυλήθρα) Λήμν.

Μιὰ γριά στ' ἄσπρα ντυμέν' | κι 'ς τὴ μύτ' εἶναι καμμέν'
(τὸ τσιγάρο) Μακεδ. (Κοζ.) || 'Ασμ.

Εἴχανε ρόβι καὶ ψαρὲς ἀπάνω εἰς τσί τάβλες
καὶ βάνα καὶ χορεύγανε οἱ κοπελιές κ' οἱ γράδες
(ψαρὲς = εἶδος ψυχανθοῦς ἐδωδίου, πιθανῶς ἡ ἀφάκη
τοῦ Διοσκορίδου) Κρήτ. (Μαλάκ.)

'Ανάθεμα τὰ τέσσερα κι ἀνάθεμα τὰ δέκα
κι ἀνάθεμά τονε τὸ νιὸ ποὺ πάρη γρά γυναικα
αὐτόθ.

Γυρίζω κι ἀνατολικά καὶ κάνω τὸ σταυρό μου,
Θέ μου, καὶ ξέβγαλέ τηνε τούτη τὴ γρά 'πὸ βρός μου
Κρήτ. (Πεδιάδ.)

'Ανάθεμα τὴ μάννα σου τὴ γραι τὴ ζαρωμένη,
γὰ δὲ σ' ἀφίνει νὰ σὲ δῶ μιὰ μέρα στολισμένη
Κρήτ.

'Εγὼ στονπύρω κι ἀπορῶ με τσῇ γριγιάς τὸ γόλο,
δίχως βαρούτι καὶ φωτιά νὰ κάνῃ τέτειο βρόδο
'Αντίπαξ Παξ.

Γριά, γριά χόρεψο! — Γριά εἶμαι οὐ πορῶ,
σεῖσκουμαι, λαῖσκουμαι, μαντηλοκρεμίσκουμαι
Πόντ. ('Οφ.)

Γιὰ δὲ ἡ γραιβα πῶς μιλά | κ' 'ἐν ἐντρέπεται σταλιά
Κάσ.

Χόριφι, μουρὴ γριγιά, | 'ς τοῦ πιδιοῦ μας τὴ χαρά
(βαυλάλ.) Στερελλ. (Παρνασσ.)

Μάννα, μέμ πέψης γέροντες, μάννα, μέμ πεψης γκαδες,
πέντε κορίτθια θικιάλεξε τζαὶ πέψε τα τζαὶ πάσιν
Κύπρ.

'Ανεβαίνουν οἱ γριγιῆς με τσί κόκκινες ποδιές,
ανεβαίνουν οἱ παπᾶδες με τσί κόκκινες λαβάδες,
ανεβαίνω καὶ ἐγὼ με τὸ κόκκινο ἄβγὸ
(παιδικὸν ἄσμ.) 'Αντίπαξ. Παξ. || Ποίημ.

Ξεγύμνωσαν τὰ στήθια του κ' ἐφάνηκε 'ς τὸν ἥλιο
ἀπόκρυφη λαβωματιά ... Πλευρώνουν τὴν κρεμάλα
γριῆς ἀρκουδογύφτισσες καὶ με τὰ δοκανίκια
τοῦ δέροντε τὸ πρόσωπο.

Α. Βαλαωρ., 'Εργα 3, 217. β) Κατ' ἐπέκτασιν, ἐπιθετ.
ἐπὶ ζώων καὶ φυτῶν, ὁ γηραιός, ὁ παλαιός πολλαχ. : 'Η

προβάτα είναι γριά Χίος. 'Φτούνη ή γριά προβάτα - φο-
ράδα εἶν' ἔτοιμη γιά φόφο Πελοπν (Γαργαλ.) "Ω γριά! (προ-
σφώνησις ζευγολάτου πρὸς ἀγελάδα ἢ θῆλυ ἡμίονον) "Ανδρ.
Κρήτ. Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Η κόττα εἶναι γριά Κύθν. Σαρά-
κωσε 'φτούν' ή γριά ἀπιδιά' εἶναι ντίπ ἄχρεαστη Πελοπν.
(Γαργαλ.) 'Φτούν' ή γριά βελανιδιά θέλει πελέκι αὐτόθ. Γρά
ἐλιά Κρήτ. Πβ. καὶ Αἰσχ., 'Αγαμ., 295 «γριάς ἐρείκης
θωμόν ἄψαντες πυρί» || Φρ. Γριά τουρλίδα (= τὸ πτηνὸν
χαραδριὸς ὁ ὑέτιος· ἐπὶ γυναικὸς ἀνοήτου) Πελοπν. (Γαρ-
γαλ.) || Παροιμ. φρ. 'Η γριά κόττα ἔχει τὸ ζουμί (γυνὴ
ὠρίμου ἡλικίας ἔχει πλείονα θέλγητρα ἀπὸ νέαν κόρην) κοιν.
'Η γριά ἀλουποῦ 'ς τὴ βαγίδα δὲ βιάνεται (ἐπὶ πολυπείρων
διαφευγόντων τὸν κίνδυνον) Ζάκ. Πβ. τὴν ἀρχαίαν παροιμ.
«Γέρων ἀλώπηξ οὐχ ἀλίσκεται πάγη» Παροιμιογρ. 1, 5 (ἐκδ.
E. Leutsch-F. Schneidewin). 2) 'Η μάμμη, ἡ πενθερά ἢ ἡ
μήτηρ πολλαχ. καὶ Τσακων.(Μέλαν. Πραστ.): Ποῦ πήγε σή-
μερα ή γριά; (ή πενθερά) Πελοπν.(Κυνουρ.) 'Αγρία μι ὄκι
θέα νι τὰ νύθη (ή μητέρα μου δὲν τὴν ἤθελε τὴ νύφη) Μέλαν.
'Εγγραφα ἐδῶ 'πα ἓνα γράμμα τσῆ γριάς μου, τσῆ μάννας
μου πά' νά πῆ Ζάκ. 3) 'Η σύζυγος, συνήθως ἀνεξαρτήτως ἡ-
λικίας πολλαχ. καὶ Τσακων. (Πραστ.): 'Η γριά μου (ή σύ-
ζυγός μου) πολλαχ. 'Η γριά μου δὲν ἔφαι φαῖ ἐσήμερα Πε-
λοπν. ('Ανδρίτσ. Χατζ.) Δύο κουρμουτζελάτσα ἦδανε ὁ
γέρο Κουρτσουλιᾶνος μὲ τὴ γραιῖα του (κουρμουτζελάτσα =
ξεροὶ κορμοὶ δένδρων) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Παῖξε μας σου-
στα νά χορέψω κ' ἐγὼ μὲ τὴ γραιῖ μου (σουστα = εἶδος
χοροῦ) Κρήτ. Δὲ μ' ἀφίνει ή γριά μου νά ρθοῦ Πελοπν.
(Μάν.) 'Εχεις ἐσὺ τώρα τὴ γριά σου κ' ἐξέχασες καὶ τσι φί-
λοι καὶ τὰ ὅλα Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Α γριά μ' (ή σύζυγος μου)
Πραστ. "Ο' ράκατε τὰ γριά μι; (δὲν εἶδατε τὴν σύζυγόν
μου;) αὐτόθ. 4) Θῆλυ ἄτομον, οἰκεῖον, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας
εἰς εἰρωνικὴν ἢ θωπευτικὴν ἐκφρασιν Νάξ.('Απύρανθ.): "Ω
μάννα! Εἶπα μάθημα κ' ἐρροῦφον (εἶπα μάθημα πολὺ γρή-
γορα, πολὺ καλὰ) — βράβο, γριά μου! (λέγεται πρὸς μικρὰν
μαθήτριά) 5) Εἶδος παιδιᾶς Κάρπ. Κεφαλλ. Πελοπν.
(Γαργαλ.). 'Εν Καρπάθῳ παίζεται ὑπὸ δύο παιδίων, ἐκ τῶν
ὁποίων ὁ εἰς ὑποδύμενος τὴν γραιῖαν, κύπτων καὶ στηρι-
ζόμενος ἐπὶ ράβδου βαδίζει πρὸς ὑποτιθεμένην ἐκκλησίαν
ἢ μοναστήριον. 'Ο ἕτερος, πλησιάζων τὴν γραιῖαν καὶ ὑπερ-
νικῶν τὰς ἀντιρρήσεις τῆς, τὴν πείθει νά τὸν παραλάβῃ
μαζί τῆς. Καθ' ὁδὸν ὅμως, προσποιούμενος ὅτι οὐρεῖ ἢ
συμπεριφερόμενος ἄλλως πως, προκαλεῖ τὴν ὀργὴν τῆς
γραιῖας, ἥτις καταδιώκει τοῦτον καὶ προσπαθεῖ νά τὸν κτυ-
πήσῃ διὰ τῆς ράβδου τῆς. 'Εν Κεφαλληνίᾳ παίζεται ὑπὸ κο-
ρασίδων. Μία τούτων προσποιουμένη τὴν χολὴν γραιῖαν
μεταβαίνει εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Αἱ ἀκολουθοῦσαι συμπαί-
κτριαι ἐρωτοῦν αὐτήν: — Ποῦ πᾶς γριούλα μου; — 'Σ τὴν
ἐκκλησιούλα μου, ἀπαντᾷ ἐκείνη, ν' ἀνάρω τὰ καθήγια μου.
— Νά ρτοῦμε καὶ μεῖς; ἐρωτοῦν αἱ ἀκολουθοῦσαι. — 'Ελᾷ-
τε, μὰ φρόνιμα, ἀπαντᾷ. 'Η γραιῖα προσποιεῖται ὅτι ἀνά-
πτει τὰ καθήγια καὶ αἱ κορασίδες ὅτι κτυποῦν τὴν καμπά-
ναν. Μετὰ ταῦτα ἀποτεινόμεναι πρὸς τὴν γραιῖαν λέγουσι:
Δῶσε μας ἄρτο καὶ σπερνά. "Οταν δὲ ἐκείνη δώσῃ εἰς αὐ-
τὰς λίθους καὶ χῶμα, ἀπομακρύνονται φωνάζουσαι ἐμπαι-
κτικῶς Προῦ - προῦ. 'Η γραιῖα καταδιώκει αὐτάς, ἐκείνη
δέ, ἥτις θὰ συλληφθῇ, ὑποχρεοῦται νά ἀντικαταστήσῃ τὴν
γραιῖαν καὶ ἡ παιδιὰ συνεχίζεται. 6) Μαγικὴ τελετὴ Θεσσ.
Μακεδ. Κατ' αὐτὴν ἐν καιρῷ ξηρασίας κατὰ Μάιον ἢ
'Ιούνιον συναθροίζονται ὅλοι αἱ νεάνιδες εἰς τι λιβάδιον,
ἐνῶ εἰς ἄλλο συγκεντρώνονται οἱ νέοι καὶ στολίζουν ἐν πλή-
ρει μυστικότητι δύο ἐξ αὐτῶν (ἓνα ἐξ ἑκατέρου φύλου) μὲ

ἄνθη, φύλλα καὶ διάφορα χόρτα, ὥστε νά καταστοῦν ἀγνώ-
ριστοι. Τὸ ζεῦγος τοῦτο καλεῖται «ὁ παπποῦς καὶ ἡ γριά». Αἱ δύο ομάδες συναντῶνται εἰς ἓν σημεῖον καὶ ἐκεῖθεν πε-
ριέρχονται τὸ χωρίον, σταθμεύοντες κατὰ διαστήματα, ὅπο-
τε οἱ μὲν δύο μετῃμφισμένοι χορεύουν, αἱ δὲ νεάνιδες ἀπαγ-
γέλλουν εἰδικὰ ἐπὶ τῇ τελετῇ ἄσματα. 7) 'Ανήρ, ὅστις γυ-
ναικείαν περιβολὴν ἐνδεδυμένος, γνέθων καὶ κρατῶν καλὰ-
θιον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἀπόθεσιν τῶν προσφερομένων φῶν,
περιέρχεται τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου τὸ Σάββατον τῆς Τυρο-
φάγου μετὰ τῶν κουδουνάτων (= μετῃμφισμένων ἀτόμων)
Νάξ. ('Απύρανθ.) 8) Τὸ ἕτερον τῶν δύο ὀρθογωνίων παραλ-
ληλογράμμων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποδιαιρεῖται τὸ τελευταῖον
τμήμα τοῦ σχήματος, ἐφ' οὗ παίζεται ἡ παιδιὰ ἢ ἔχουσα
τὸ ὄνομα κ α λ ὁ γ ρ ι α ἢ κ α λ ο γ ε ρ ᾱ κ ι ἢ κ ο υ τ σ ὁ
Πελοπν.(Κυνουρ.) β) Συμβολισμὸς νίκης κατὰ τὴν παιδιὰν
κ α λ ὁ γ ε ρ ο ς, κ ο υ τ σ ὁ Κρήτ. (Ραμν.): 'Ασμ.

Νά χαρῆς τὴ μιὰ μου γρά, | νά τὴ γάνης καλογρά
(ἀσμάτιον ἀδόμενον εἰς τὸ τέλος τῆς παιδιᾶς) 9) Κατὰ πληθ.,
αἱ τρεῖς πρῶται, αἱ τρεῖς μέσαι καὶ αἱ τρεῖς τελευταῖαι ἡμέ-
ραι τοῦ Μαρτίου, διὰ τὸ εὐμετάβολον τοῦ καιροῦ "Ηπ. Στε-
ρελλ. (Φθιώτ.): Τ'ς Δρίμις τ'ς λέμι Γριές, τρεῖς - τρεῖς, ἱν-
νιὰ Γριές. Φθιώτ. Πβ. καὶ συνών. φρ. Γ ρ ι ε ς ἡ μ ε ρ ε ς.
Συνών. δ ρ ι μ ε ς. β) Αἱ τρεῖς τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ Μαρ-
τίου Μακεδ. (Φλόρ.) Πελοπν. ('Ανδρίτσ. Μηλ.): Φύγαν οἱ
γριές. "Εφυγε ὁ χειμῶνας! Φλόρ. || Παροιμ. φρ. 'Επαρακα-
τοῦρησαν οἱ γριές (ἔβρεξε πολὺ...) αὐτόθ. Πβ. τὴν συνών. φρ.
ο ἰ μ ε ρ ε ς τ ῆ ς γ ρ ι ᾱ ς. 10) Κύαμοι ἢ ἐρέβινθοι ἀτελῶς
βεβρασμένοι καὶ ἔχοντες ὡς ἐκ τούτου φλοιὸν ἐρρυτιδωμέ-
νον Αἴμν. (Πλάκ.) Μύκ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Δεσφ. 'Ορχομεν.):
'Εχουμε κ' τσιὰ γρές 'Ορχομεν. Μᾶσι κὶ ρῖξ' τις ὄξον τ'ς γριές,
γιὰ νά βράσουν τὰ ρεβίθια. Αἰτωλ. β) Φασίολοι βεβρασμένοι
ἀνευ ἐλαίου ὡς νηστήσιμον ἔδεσμα Θεσσ. (Πήλ.) 11) 'Ο ἐπὶ
τοῦ βραζομένου ἢ ψυχομένου γάλακτος σχηματιζόμενος ἐπί-
παγος, ἡ γραῦς, διὰ τὴν ὅπ. βλ. 'Ησύχ. «γραῦς» τὸ συνα-
γόμενον καὶ ἐπιπηγνύμενον ἐπάνω, ὅταν γάλα ἐψηται, τοιοῦ-
τον ὕγρον» Πελοπν.(Καλάβρυτ.) Ρόδ. Χάλκ. Συνών. ἄ ν θ ὁ
γ α λ α 2, γ ρ ῖ λ α 2, κ α ἰ μ ᾱ κ ι, π έ τ σ α, τ σ ῖ π α,
φ λ έ ν τ ζ α. 12) Χυλῶδες παρασκευασμα, εἶδος σουπας, ἢ
γλοιῶδες ἐξ ἀλεύρου καὶ γάλακτος, ὀνομασθὲν οὕτω ἐκ τοῦ
σχηματιζομένου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐπιπάγου 'Αντί-
παρ. 'Αστυπ. Κρήτ. Κύθηρ. Κῶς. Νάξ. ('Απύρανθ.) Πάρ.
Σίφν. Φολέγ.: "Ελα νά σοῦ μαερέψω γριά ἀφοῦ εἶσαι κουτσο-
δόντης Σίφν. Κάμε καμ-μιὰ γ-γριά ν - νά φᾶν δὰ κοπέλ-λια
Κῶς. 'Πόψε 'ὰ κάμω γριάν αὐτόθ. Διὰ τὴν σημ. πβ. 'Αρι-
στοτ., Περὶ ζῴων γενέσ., 743^d 7 «τὸ δὲ δέρμα ξηραίνομένης
τῆς σαρκὸς γίνεται, καθάπερ ἐπὶ τοῖς ἐφήμασιν ἢ καλου-
μένη γραιῦς». β) "Εδεσμα παρασκευαζόμενον ἐκ ξηροῦ ἄρ-
του βεβρασμένου ἐντὸς ὕδατος καὶ ἐλαίου Σίφν. 13) Εἶδος
πλακοῦντος, ἀζύμου τηγανίτου, μετὰ ἢ ἀνευ μέλιτος ἢ ζα-
χάρεως 'Αλόνν. "Ανδρ. Θήρ. "Ιος 'Ιων. (Κρήν.) Κύθν.
Μύκ. Νάξ. ('Απύρανθ.) Πάρ. Σίφν. Σκιάθ. Σκόπ. Χίος:
Θὰ κάμω δύο γριές τῷ βαδιῶνε μου νά φᾶνε Θήρ. Τότες,
τὰ παλαιά, κάνα καθόσες τηγανίτες καὶ τσι λέανε γριές
Κύθν. "Ελα, ποῦ σοῦ 'χω δυὸ γριές νά φᾶς ξεστές-ξεστές
Πάρ. Καθόσες γριές ἐκάναμε g' ἐφάμαε τζι τὸ μεσημέρι
καὶ δὲ βεινῶ 'Απύρανθ. Νά σηκωθῇ ἡ μάννα του νά τοῦ
κάμῃ γριά 'ς τὸ τηγάνι Σκιάθ. "Υστια ἀπ' τ'ς τηγανίτις
ρῖξι κὶ καμμιὰ γριά 'Αλόνν. Συνών. κ ο υ τ α λ ῖ δ α, λ α
λ α γ γ ῖ τ α, μ ο ν ο γ ῦ ρ ι σ τ ο ς, τ η γ α ν ῖ τ α. β) 'Ο
τελευταῖος τῶν παρασκευαζομένων ἀζύμων τηγανιτῶν,
συνήθως μεγαλύτερος Δ. Κρήτ. γ) Εἶδος τηγανίτου παρα-

σκευασμένου διά τυρού ή μυζήθρας Ύαρ. δ) Είδος τηγανίτου παρασκευασμένου εκ χυλού μετά σταφίδος Ζάκ. (Μαχαίραδ.) 14) 'Η δερματική νόσος τῶν βρεφῶν, τὸ μολυσματικὸν κηρίον, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται ὑπὸ μορφὴν δοθηήνων εἰς τὰς ραφὰς τῶν βρεγματικῶν ὀστέων τοῦ κρανίου Χίος (Πισπιλ.) Συνών. σάγουρο, σαγρί, σάγριο. 15) Νόσος τοῦ μεταξοσκώληκος, ἡ ἀτροφία ἢ πιπερίτις Δ. Παπάζογλ., Κουκούλ., 42. 16) Είδος ἰχθύος τῶν ποταμῶν, μεγέθους μικρᾶς σαρκέλας Πελοπν. (Καλάβρυτ.) 17) Είδος ἀμφιβίου πτηνοῦ, λευκοῦ κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ μέλανος εἰς τὴν ράχιν 'Αλόνν. 'Οθων. Σκόπ. : Στ' κατουχὴ μοναχὰ φάγανι οὐ κόσμους γριές, γιατί τοῦ κρέας τ'ς μυρίζ' φαρίλα Σκόπ. Οἱ γραιῖες ἔχουνε κάτι φτεροῦχες πολὺ μακρογυῖες 'Οθων. 18) Τὸ φυτὸν 'Οποπάναξ ὁ 'Ανατολικὸς (Oporanax Orientale) τῆς οἰκογενείας τῶν Σκιαδοφόρων (Umbelliferae) Μαθράκ. Συνών. ἀμπελώνα, πολύκαρπο, πυροустριούλα, σκαρφάκι, σταφυλίνακας, σταφυλίνακι.

'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γραῖα, Κάρπ. Γριά 'Ανδρ. 'Ιθάκ. Κυκλ. Σύμ. Φοῦρν. Χίος(Καρδάμ.) Γραῖ 'Ικαρ. Γρά Κάρπ. Γριά Καλὴ Στερελλ. (Αἰτωλ.) 'Η Γραῖα Στανοῦ Πελοπν. (Μάν.) 'Η Γρά Κερὰ Κρήτ. 'Η Γρά Λυγιά Κρήτ. 'Η Γραῖ Λέσκα Κρήτ. 'Η Γριά βούδα Σῦρ. 'Η Γριά Πηγὴ Χίος (Καρδάμ.) 'Η Πέρα Γρά Κρήτ. 'Η Πῶδε Γρά Κρήτ. 'Η Γριά Σπηλιὰ Νάξ.('Απύρανθ.) 'Η Γριά Φακὴ Πελοπν. (Γύθ. Μάν.) Κάβο δὲ λὰ Γραῖα Κύπρ. Τῆς Γραῖας ἢ Μάντρα Χίος Τῆς Γραῖας Μαρουδίας Εὐβ. (Κουρ.) Τῆς Γραῖας τὸ Μνήμα Εὐβ.(Πασσᾶ) Τῆς Γραῖας Παππαδίας Εὐβ.(Κουρ.) Τῆς Γραῖας ἢ Τροῦπα Εὐβ.(Πόκκ.) Τῇ Γραῖς ὁ Δέτης Κρήτ. Τῇ Γραῖς τὸ Πήδημα Κρήτ. Τῆς Γραῖς ἢ Βρύση Πελοπν.('Αρκαδ.) Τ'ς Γραῖς ἢ Βρύσ' Θεσσ.(Πήλ.) Τῆς Γραῖς τὸ Διάσελλο Πελοπν. (Λαγκάδ.) Τῆς Γραῖς τὸ Κάτουρο Πελοπν. (Γορτυν. Λαγκάδ.) Τ'ς Γραῖς τοῦ Κάστρου 'Ανδρ. (Κορθ.) Μακεδ. (Σέρρ.) Τῆς Γραῖς τὸ Μαντρί 'Αττικ. Τῆς Γραῖς τὸ Μνήμα Ζάκ. (Μαρ.) Πελοπν. (Πάτρ.) Τῆς Γραῖς τὸ Νερὸν Χίος (Ποταμ.) Τῆς Γραῖς τὸ Παιδὶν Χίος (Καρδάμ.) Τῆς Γραῖς τὸ Πανὶ Πελοπν. (Μάν.) Τ'ς Γραῖς τὰ Πανὰ Σαμοθρ. Τῆς Γραῖς τὸ Πήδημα 'Ανδρ. Θάσ. 'Ιος Χίος (Καρδάμ.) Τ'ς Γραῖς τοῦ Πήδ'μα Μακεδ. Πάρ. Σαμοθρ. Τῆν. (Πύργ.) Τῆς Γραῖς τὸ 'Απήδημα Πελοπν. (Αἰγιάλ.) Τὸ 'Απ-πήμαν τῆς Ρκᾶς Κύπρ. Τῆς Γραῖς ἢ Πέτρα Πάρ. Τῇ Γραῖς τὰ Πλάγια Κρήτ. (Βιάνν.) Τῆς Γραῖς ἢ Ράχη Πελοπν. ('Ολυμπ.) Τῆς Γραῖς τὰ Ροῦχα Σκῦρ. Τῇ Γραῖς ὁ Σκιανὸς Κρήτ. (Σέλιν.) Τ'ς Γραῖς Σπηλιὰ 'Ανδρ. (Κόρθ.) Γραῖς Σπηλαιὰ 'Ανδρ. Τῆς Γραῖς ὁ Σωρὸς Πελοπν. ('Αρκαδ. Λαγκάδ. Μάν. Μεσσην. Τριφυλ.) Τ'ς Γραῖς τὰ Τζάτζαλα Σαμοθρ. Τ'ς Γραῖς ὁ Φοῦρνος Στερελλ.(Τριχων.) Τῆς Γραῖς ἢ Σταφίδα Πελοπν. (Γαργαλ.) Τῆς Γραῖς τὸ Χωράφι Ζάκ.

'Η λ. καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν τύπ. ὁ Βασίλης - Γιάννης κτλ. ἢ Γριά Σῦρ. κ.ά.

γριαδάκι τό, Θήρ. Πάρ. γριαδάτσι 'Ανδρ. γριαδάκ' Μύκ. γραδάκι Κρήτ. (Μεραμβ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὗς. γριάδι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

1) 'Η μικρόσωμος γραιῖα, ἡ πολὺ γραιῖα ἐνθ' ἀν.: Γροιγᾶς εἶδα σοῦ λέει τὸ γραδάκι; — Θέλει, λέει, νὰ παδρευτῇ ἐδὰ 'ς τὰ ἐνεήδα τζη Κρήτ. Κι ὁδὸ τήνε σκίζανε, περνᾷ ἕνα γραδάκι (ἐκ παραμυθ.) Κρήτ. (Μεραμβ.) || Φρ. Κάθεται σὰ γριαδάκι (ἐπὶ κορασίδος ἡσύχου) Πάρ. Σοῦ λέει καὶ κονβέδες σὰ γριαδάκι (ἐπὶ συνετοῦ ἀνθρώπου) αὐτόθ. Συνών. γριάδι, γριαδίτσα, γριαδόνι, γριαδόπου-

λο, γρειδάκι, γρειίδι, γριουδάκι, γριούλα, γριουλάκι. 2) Γριά 11 Μύκ. 3) Γριά 14 Μύκ. : 'Ας κάμωμε δὐὸ γριαδάκια μετ' τὴ ζύμη ποὺ περισσεύει ἀπ' τὸ ζ'μωτό, νὰ ξανοστήσωμε (= νὰ ἀποβάλλωμε τὴν γεῦσιν τοῦ προηγούμενου φαγητοῦ).

γριαδήσιος ἐπιθ. ἐνιαχ. γριαδήσιος Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) γριγιάδης Λέσβ.

'Εκ τοῦ οὗς. γριάδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.

'Ο ἀρμόζων εἰς γραιῖαν ἐνθ' ἀν. : Νὰ πίν'ς μιὰ γραιδάρα γριγιάδης Λέσβ. Ποῦ τὰ βρήκες τουτανὰ τὰ γριαδήσια ροῦχα; Κίσ. Συνών. γεροντίστικος, γριάδικος.

γριάδι τό, 'Ηράκλ. 'Ιος γριάδιν Χίος (Καρδάμ.) γριγιάδι Θήρ. γριγιάδι Θήρ. γριαδὶν Χίος (Καρδάμ.)

'Εκ τοῦ οὗς. γριά καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άδι.

'Η μικροῦ ἀναστήματος γραιῖα ἐνθ' ἀν. : 'Εγίνην ἢ καφούλα ἕνα γριαδὶν ὡς ἑκατὸ χρονῶ (καφούλα = δυστυχισμένη) Χίος (Καρδάμ.) || 'Ασμ.

Θυμῶσαν τὰ γριάδια μας | 'ς τὴν βέρα πάνταν πᾶσιν, γιατί δὲν δοὺς ἠφήκανε | ἀραδιστὰ νὰ φᾶσιν (ἀραδιστὰ = εἶδος πλακοῦντος ἐξ ἀλεύρου δίκην κόκκων, βράζοντος ἐντὸς ὕδατος) 'Ηράκλ. Συνών. γριαδόνι, γρειίδι, γρειδάκι, γριούλα, γρίτσα.

γριαδιὰ ἡ, ἀμάρτ. γριαδιὰ Δ. Κρήτ.

'Εκ τοῦ οὗς. γριάδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιὰ.

'Ο τελευταῖος τῶν τηγανιτῶν, ἀζύμων ἄρτων. Συνών. γριά 13β.

γριαδίκια ἐπίρρ. ἀμάρτ. γριαδίκια Πόντ. (Οἶν.)

'Εκ τοῦ οὗδ. τοῦ ἐπιθ. γριάδικος.

Κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γραιῖαν : Γριαδίκια μὴ καρουθεύης (μὴ ὁμιλῆς ὡς γραιῖα). Συνών. γριαδίστικα, γριαδίτικα.

γριαδίκος ἐπιθ. ἀμάρτ. γριαδίκος Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) γριγιάδ'κους Λέσβ. γριαδᾶκος Πόντ. (Χαλδ.) γριγιάδικος Θήρ. (Οἶα).

'Εκ τοῦ οὗς. γριάδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

1) 'Ο ἀρμόζων, ὁ προσήκων εἰς γραιῖαν Λέσβ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Χαλδ.) : Γριαδίκον δουλείαν (ἐργασία γενομένη ὑπὸ γραιῖας) Κερασ. Λῶμαν - φαῖν γριαδίκον (ἐνδυμα — φαγητὸν ἀρμόζον εἰς γραιῖαν) αὐτόθ. Τί φορεῖς γριαδίκον ροῦχο; Οἶν. Συνών. γεροντίστικος 1, γριαδίστικος, γριαδίτικος, γριήσιος, γριίστικος, γριίτικος. 2) 'Ο πεπαλαιωμένος Θήρ. (Οἶα).

γριαδίστικα ἐπίρρ. 'Ιων. (Βουρλ.)

'Εκ τοῦ οὗδ. τοῦ ἐπιθ. γριαδίστικος.

Γριαδίστικα, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.

γριαδίστικος ἐπιθ. 'Ιων. (Βουρλ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) Σῦρ. γριαδίστικος Πόντ. (Οἶν.)

'Εκ τοῦ οὗς. γριάδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. ἰστικός.

Γριάδικος, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ. ἀν. : Τὸ φουστάνι τῆς τό 'κοψε ἢ ράφτρα σὰν γριαδίστικο Σῦρ. Καλὰ καλὰ εἶναι γριαδίστικη ἢ βέρτα σου Νάξ. ('Απύρανθ.) Γριαδίστικα καμώματα κάνει κ' εὐτὴ αὐτόθ. Γριαδίστικη 'ν' ἡ χτενισὰ τζη αὐτόθ. 'Ολο γριαδίστικα τί φορεῖς, νέισσα γυναικα; (διατί φορεῖς συνεχῶς γεροντικά ροῦχα, ἐνῶ εἶσαι νέα γυναῖκα;) Πόντ. (Οἶν.)

